

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum modestia sit circa exteriores actiones? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Virum modestia sit solum circa exteriores actiones?

777
Inf 9.168
a.1. Et 3.
d 33.9.3
a.2. q. 1.
ad 3.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod modestia sit solum circa exteriores actiones. Interiores enim motus passionum alijs noti esse non possunt. Sed Apostolus ad Philip. 4. mandat, ut modestia nostra nota sit omnibus hominibus. Ergo modestia est solum circa exteriores actiones.

¶ 2 Præterea, Virtutes quæ sunt circa passiones, distinguuntur à virtute iustitiæ, quæ est circa operationes. Sed modestia videtur esse vna virtus. Si ergo est circa operationes exteriores, non erit circa aliquas interiores passiones.

¶ 3 Præterea, Nulla virtus vna & eadem est circa ea quæ pertinent ad appetitum, quod est proprium virtutum moralium; & circa ea quæ pertinent ad cognitionem, quæ est propriè virtutum intellectualium; neque etiam circa ea quæ pertinent ad irascibilem & concupiscibilem. Si ergo modestia est vna virtus, non potest esse circa omnia prædicta.

SED contra, In omnibus prædictis oportet observare modum, à quo modestia dicitur. Ergo circa omnia prædicta est modestia.

RESPONDEO dicendum, quod sicut dictum est, modestia differt à temperantia, in hoc, quod temperantia est moderatiua eorum quæ difficillimum est refrænare. Modestia autem est moderatiua eorum quæ in hoc mediocriter se habent. Diversimodè autem aliqui de modestia videntur esse locuti. Vbi cumque enim considerauerunt aliquam specialem rationem boni vel difficultatis in moderando, illud subtraxerunt modestiæ, relinquentes modestiæ circa minoribus. Manifestum est autem omnibus, quod refrænationis delectationum tacet specialem quandam difficultatem habet. Vnde omnes temperantiam à modestiâ distinxerunt. Sed præter hoc Tullius* consideravit quoddam speciale bonum esse in moderatione.

ar. prac.
lib. 2. de Inuen. in fol. 3. ante fin. lib.

Z 4 pcc.

penarum. Et ideo etiam clementiam subtraxit modestiæ, ponens modestiam circa omnia quæ relinquuntur moderanda: quæ quidem videntur esse quatuor: quorum vnum est motus animi ad aliquam excellentiam, quam moderatur humilitas: secundum autem est desiderium eorum quæ pertinent ad cognitionem, & in hoc moderatur studiositas, quæ opponitur curiositati: tertium autem, quod pertinet ad corporales motus & actiones, ut scilicet decenter & honestè hinc, tam in his quæ serio, quam in his quæ ludo aguntur. Quartum autem est, quod pertinet ad exteriorum apparatus, puta in vestibus, & in alijs huiusmodi. Sed circa quædam eorum alij posuerunt quædam speciales virtutes, sicut Andronicus mansuetudinem, simplicitatem, humilitatem, & alia huiusmodi, de quibus supra dictum est *. Aristot. † etiam circa dilectationem ludorum posuit eutrapeliam: quæ omnia continentur sub modestia, secundum quod à Tullio accipitur. Et hoc modo modestia se habet non solum circa exteriores actiones, sed etiam circa interiores.

* q. 143.
† Arist.
4. ethi. c.
8. to. 5.

Ad primum ergo dicendum, quod Apostolus loquitur de modestia prout est circa exteriora. Et tamen etiam interiorum moderatio manifestari potest per quædam exteriora signa.

Ad secundum dicendum, quod sub modestia continentur diuersæ virtutes, quæ à diuersis assignantur. Vnde nihil prohibet modestiam esse circa ea quæ requirunt diuersas virtutes. Et tamen non est tanta diuersitas inter partes modestiæ ad inuicem, quantum est iustitiæ, quæ est circa operationes, ad temperantiam, quæ est circa passiones: quia in actionibus & passionibus, in quibus non est aliqua excellentia distincta ex parte materiæ, sed solum ex parte moderationis, non attenditur virtus nisi vna, scilicet secundum rationem moderationis.

Et per hoc patet etiam responsio Ad tertium.

QVÆ